

Sportfiskarnas effektrapport, hösten 2022

Det här är Sportfiskarna

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Sportfiskarna, är en demokratiskt uppbyggd ideell organisation. Ända sedan 1919 har vi arbetat för att det ska finnas ett bra fiske i rena vatten med friska fiskbestånd och Sportfiskarna är den enda organisationen i Sverige som har fullt fokus på livet under vattenytan. Förbundet organiserar idag (2022) ca 69 000 sportfiskare och fiskevårdare, drygt 400 föreningar och leds av en förbundsstyrelse som väljs vartannat år vid det högsta beslutande organet kongressen. I maj månad 2022 valdes den nya styrelsen och en helt ny ordförande. Styrelsen har till sin hjälp en tjänstemannaorganisation som utför allt det operativa arbetet och under 2021 och 2022 har organisationen, på grund av samhällets växande behov av fiskevård och fler pågående projekt, vuxit för att omhänderta utökningen. Förbundet har 2022 cirka 70 anställda på elva orter i landet - från Malmö till Luleå - och finansierar verksamheten genom medlemsintäkter, statsbidrag, projektbidrag och konsultintäkter. Projekt som bedrivs genomförs med spridning i hela landet utifrån årlig verksamhetsplan och aktivitetsplaneringar. Sportfiskarna är medlem i paraplyorganisationerna Svenskt Friluftsliv och European Anglers Alliance. Under senhösten 2021 har en omorganisation genomförts på förbundets centrala kansli för möta de utmaningar och möjligheter som kommer med Sportfiskarnas starka etablering i samhället. Avseende förbundets ekonomi under 2021 ökade omsättningen 12% jämfört med föregående år (2020). Förbundet strävar genomgående för att hela tiden arbeta för en god medlemsnytta vilket redovisas för i denna rapport, genom beskriven verksamhet avseende 2021.

Det här vill vi och så här arbetar vi

Förbundets övergripande mål är att utveckla ett långsiktigt hållbart sportfiske som är tillgängligt för alla (förbundsstadgarnas ändamålsparagraf, § 2).

För att nå målet om ett långsiktigt hållbart sportfiske som är tillgängligt för alla arbetar Sportfiskarna utifrån tre huvudsakliga områden: Fiskevård och förvaltning, Främjande samt Påverkan.

Sportfiske är den nya, växande, fiskenäringen. Betydelsen för sysselsättningen och samhällsekonomin motsvarar med god marginal det traditionella yrkesfisket. Fiske har helt enkelt blivit synonymt med sportfiske, det vill säga fiske med spö, lina och krok. Trots det går yrkesfiskets intressen alltför ofta i första hand när myndigheter och politiker fattar beslut. Sverige och EU har länge fört en ohållbar fiskeripolitik, vilket fått till följd att många fiskarter har fiskats ut.

Sportfiskarna jobbar för en bättre förvaltning av fisket i hav, kust, sjöar och vattendrag. Vi vill att fisket ska ske efter vad de naturliga bestånden tål. Ett nytt synsätt på fiskerilagstiftningen är nödvändigt. Moderna krav på miljöhänsyn måste uppfyllas och fiskeresursen måste kunna fördelas utifrån ett hållbart samhällsekonomiskt perspektiv.

Fiskevård och förvaltning

- Värna och vårda vattnen
- Verka för livskraftiga bestånd i friska vatten
- Sätta vattenmiljö- och fiskevård i centrum för all verksamhet
- Värna och vårda fiskbestånden och motverka alla former av överexploatering

Främjande

Sportfiskarna ska vidare utifrån ett främjandeperspektiv:

- Genom ungdomsverksamhet stimulera fiske- och naturintresse hos ungdom
- Organisera det svenska tävlingsfisket och bidra till dess utveckling

Påverkan

Som det organiserade sportfiskets röst utåt ska förbundet:

- Skapa opinion i samhället för sportfiske och fiskevård

Fiskevård och förvaltning

Förbundet har under 2021 haft en fortsatt positiv utveckling för det praktiska åtgärdsarbetet och är en av landets största genomförare av praktisk naturvård i vatten. Arbetet spänner över en stor bredd av åtgärder, från återetablering av flodpärlmussla till vattendragsrestaureringar, utrivning av vandringshinder, återskapande av våtmarker och restaurering av grunda kustmiljöer. Som exempel kan nämnas årets mest omfattande åtgärd 2021, restaurering av sjön Paviken på Gotland. Sjön, som bland annat är viktig för reproduktion av fiskarter som vandrar från havet, var på väg att växa igen som ett resultat av övergödning, sänkning av vattennivån och transport av sediment från omkringliggande marker. Genom att med flytgravare återskapa fria vattenspeglar och samtidigt höja nivån i sjön har naturvärden återskapats. Utrivning av vandringshinder har genomförts över hela landet, åtskilliga kilometer vattendrag har restaurerats och flera våtmarker, så kallade gäddfabriker, har anlagts. Vi har utfört hundratals undersökningar i vattenmiljöer för att övervaka fiskbestånd och vattenmiljö. Fiske- och vattenvårdsarbetet bedrivs i nära samarbete med regionala aktörer som kommuner, vattenvårdsförbund, länsstyrelser samt fiskeklubbar och fiskevårdsområden. Flera projekt har bedrivits i samarbete med andra idéburna organisationer, exempelvis WWF, Naturskyddsföreningen och Sveriges ornitologiska förening.

En stor del av vattenvårdande åtgärder som genomförs av Sportfiskarna utgörs av tillstånds- eller anmälningspliktig vattenverksamhet enligt miljöbalken. Framtagande av underlag och detaljerade projekteringar inför ansökningsprocesser är därför central i arbetet. De åtgärder som genomförs har sammantaget en positiv miljöinverkan, men det är av yttersta vikt att minimera negativ påverkan i samband med genomförandefasen. Arbete i vatten ställer höga krav på miljöhänsyn. Åtgärderna utförs i möjligaste mån vid låg vattenföring och torra markförhållanden för att undvika grumling och körskador. Vid upphandling av entreprenörer ställs krav på användning av miljövänliga hydrauloljor och tillgång till relevant saneringsutrustning och utbildning. Arbetet undviks under känsliga fiskarters leksäsong eller fåglars häckning.

Främjande

- Medlemsrekrytering genomsyrar stora delar av verksamheten. Vi lägger mycket arbete på att kommunicera våra budskap och på att synas och finnas vid fiskevattnen. Glädjande nog växer också förbundet sett till antalet medlemmar. Förbundet kan senare år uppvisa en medlemstillväxt om i snitt ca 4 procent. Det gör vår röst starkare. Vi behåller antalet anslutna

föreningar och har växt 2021 bland enskilda medlemmar. Under året 2022 är ambitionen att få fler personer att upp ögonen för vår viktiga verksamhet och genom medlemskap kunna vara med och stödja det fortsatta arbete.

- Vi driver flera satsningar med syfte att få fler unga att fiska och att öka kunskaperna om livet under vattenytan. Bland dessa kan nämnas Artkampen, Klassdraget, Skolbäcken, Fiskelov och Börja Fiska.
- Den praktiska tävlingsverksamheten är starkt etablerad i samhället och Sportfiskarna har lyckats bevara den styrkan och organiseringen, trots att den under pandemin påverkades negativt med många inställda tävlingar utifrån då rådande restriktioner.

Påverkan

En hållbar fiskepolitik och fiskeförvaltning har under 2021 varit i fokus för Sportfiskarnas intressepolitiska arbete. En ny samlad nationell strategi med tillhörande handlingsplaner för svenskt fiske och vatten har presenterats. Frågan om en samordnad förvaltningsstrategi för samtliga sektorer inom fisket, med en gemensam utgångspunkt i en hållbar och ekosystembaserad förvaltning av våra gemensamma fiskbestånd, har Sportfiskarna, målmedvetet verkat för i flera år. Sportfiskarna även aktivt medverkat i arbetet med att utarbeta strategi och de sektorsvisa handlingsplanerna. Ansvariga myndigheter för den nationella strategin är Havs- och vattenmyndigheten tillsammans med Jordbruksverket.

Sportfiskarna genomförde under 2021 en lyckad kampanj för hållbart fiske efter strömming. Den har bland annat resulterat i riksdagsbeslut om att verka för en utflyttning av trålgränsen i Östersjön samt i ett flertal andra mycket viktiga åtgärder.

Arbetet har även fortsatt genom aktivitet för ökade regionala förvaltningsinsatser för säl och skarv. Sportfiskarna har även deltagit i Miljömålsberedningens arbete med hållbart fiske samt medverkat i Övervakningskommittén för Havs- och Fiskeriprogrammet (EHFF). I den parlamentariska kommittén för en ny rennäringslagstiftning som berör fisket i fjällen medverkade förbundet med en expert.

Under 2021 har Sportfiskarna haft ett delat ansvar för Internationella Fiskesekretariatet som verkar för ett hållbart fiske i Östersjön. I övrigt sker arbetet med påverkan på EU:s gemensamma fiskeripolitik genom den europeiska sportfiskeunionen European Anglers Alliance, EAA, med kontor i Bryssel. Sportfiskarna har exempelvis representerat EAA i Baltic Sea Advisory Council samt i North Sea Advisory Council. Utöver detta träffar Sportfiskarna årligen Svenska EU-parlamentariker, politiker och departementstjänstemän för att driva på för en mer hållbar fiskeförvaltning samt för att sportfisket ses som en viktig tillgång för samhället. Vi ser att vår organisation uppnår effekt genom vår närvaro och de aktiviteter vi bedriver i det intressepolitiska arbetet.

Miljöanpassningen av svensk vattenkraft samt den förnyade vattenlagsstiftningen var likt föregående år en av de viktigaste intressepolitiska frågorna även under 2021. Sportfiskarna har medverkat i ett antal samverkansmöten och samråd om kommande omprövningar i enlighet med den nationella planen för omprövning av miljövillkoren för svensk vattenkraft. En viktig del har också varit att följa och lämna synpunkter på myndigheternas arbete med nationella vägledningar och bedömningsunderlag. Samverkan har skett med övriga miljöorganisationer; SNF, WWF samt Älvräddarna i arbetet.

Sportfiskarna har löpande synliggjort sportfisket och fiskevården via omfattande information i egna och externa informationskanaler vilket bidragit till ökad kännedom om förbundets syfte och verksamhet.